

Lekenlín_08

Jornada sobre la lectura en línia

Presentació. És un fet incontestable que llegir és cada cop més una tasca en línia, en què un lector interactua amb una pantalla i amb tota la informació, els internautes i les pràctiques discursives que hi ha a la xarxa. També és prou clar que aquesta mena de lectura té especificitats pròpies. Els discursos electrònics s'elaboren, s'estructuren, es processen i s'utilitzen de manera diferent que els llibres, els diaris o els DINA4. El coneixement es construeix, transmet, comprèn, usa i emmagatzema de manera diferent a la xarxa. Les conductes, els processos cognitius i els hàbits dels lectors i dels autors també varien. Però, malgrat tot això, no tenim gaire recerca sobre aquests punts i la poca que hi ha és molt disciplinària i desconeguda del conjunt d'investigadors que treballem en el camp.

Propòsit. Reunir en una jornada única totes les persones que fan recerca a l'entorn de la *lectura en línia* a Catalunya, des de diverses disciplines: documentalisme, ciències del llenguatge, psicologia, educació, antropologia, literatura, etc. Es tracta de posar en comú els objectius i els mètodes de recerca, les orientacions epistemològiques i els resultats, a fi d'explorar possibles col·laboracions per al futur.

Programa. **Dia:** divendres 12 de desembre
Lloc: Universitat Pompeu Fabra, La Rambla, 30-32, 08002 BARCELONA
Aula: 204.

Horari	Títol i ponent.
9.20-9.30	Presentació. D. Cassany.
9.30-10	Pràctiques lletrades en línia i vernacles, d'adolescents catalans. D. Cassany i D. Hernández.
10-10.30	Fotologs adolescents, imatges i textos per mostrar-se i comunicar-se. G. Sanz.
10.30-11	Ctrl+C/Ctrl+V o llegir la credibilitat. F. Martí.
11-11.30	Estratègies de cerca a Internet: avaluació i intervenció. M. Fuentes Agustí.
11.30-12	Descans.
12-12.30	Estratègies de recerca digital dels estudiants universitaris. J. Cicres, M. D.de Ribot i S. Llach.
12.30-13	El llenguatge i la captació de sentit en el comportament d'informació dels estudiants universitaris. S. Argudo i C. Espelt.
13-13.30	La lectura digital accessible per a cecs. M. Ribera Turró.
13.30-14	Transformant textos per a millorar la lectura. J. L. Rodríguez Illera i M. Fuertes.
14-14.30	Marques d'oralitat en els xats. M. Torres i Vilatarsana.
	Dinar
16-17.30	Debat amb tots els ponents, amb un guió que enviarem abans.

Contacte: daniel.cassany@upf.edu. Telèfon: 935 422 253.

Presentacions per ordre alfabètic:

Sílvia ARGUDO i Constança ESPELT. *El llenguatge i la captació de sentit en el comportament d'informació dels estudiants universitaris*. Departament de Biblioteconomia i Documentació, Universitat de Barcelona.

Silvia.argudo@ub.edu ; cespelt@ub.edu

Resum: El nostre àmbit general d'interès és el comportament d'informació, entès com el conjunt de processos de comunicació interactiva que tenen lloc en la recuperació d'informació. Es presentarà la metodologia i algunes conclusions dels resultats de l'anàlisi parcial de 93 processos de recuperació d'informació de l'experiment realitzat per S. Argudo, que té com a finalitat la comparació dels patrons de cerca emprats pels estudiants de Biblioteconomia i Documentació de la UB amb els emprats per altres estudiants universitaris, davant d'un catàleg de biblioteca universitària i davant d'un sistema de recuperació d'informació general al web. D'altra banda, s'exposarà una línia de treball sobre les dificultats que planteja la deducció del contingut a partir de diferents formats de

visualització dels resultats d'una cerca i l'anàlisi de contingut de recursos web, utilitzant les pràctiques que porten a terme els alumnes en el marc d'una assignatura de la diplomatura de Biblioteconomia i Documentació.

Daniel CASSANY i Denise HERNÁNDEZ. *Pràctiques lletrades en línia i vernacles d'adolescents catalans*. Departament de Traducció i Filologia, Universitat Pompeu Fabra. daniel.cassany@upf.edu; nadiadenise.hernandez01@campus.upf.edu

Resum: A partir dels *Nous Estudis de Literacitat*, que conceben la lectura i l'escriptura com a pràctiques socioculturals i que estableixen una distinció entre el que es fa a casa o al carrer (vernacle) i el que es fa a les institucions (escola, administració, empreses, etc.), presentarem els primers resultats de diverses etnografies que descriuen les formes de lectura i escriptura en línia de diversos joves catalans. Web del grup: <http://www.upf.edu/dtf/recerca/grups/grael/LC/index.html>

Jordi CICRES, M. Dolors DE RIBOT i Sílvia LLACH. *Estratègies de recerca digital dels estudiants universitaris*. Professorat de Didàctica de la Llengua i la Literatura, Departament de Didàctiques Específiques, Facultat d'Educació i Psicologia, Universitat de Girona. jordi.cicres@udg.edu; mdolors.deribot@udg.edu; silvia.llach@udg.edu

Resum. La constatació de la pèrdua de motivació per la recerca en els estudiants universitaris i els pobres resultats que observàvem en els treballs acadèmics ens va portar a treballar en aquest camp. Durant el curs 2007-08 vam realitzar dos estudis diferents i ara hem iniciat el tercer. De forma resumida, les tasques que hem fet han estat les següents: 1) enquesta sobre hàbits de recerca (en paper i digitals) d'un grup d'estudiants de magisteri; 2) estudi del Decret 142/2007, de 26 de juny, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments de l'educació primària, per esbrinar quina contribució tenen les TIC tant en la formació dels mestres com en la seva posterior tasca professional; 3) proposta concreta de situar els aspectes relatius a les habilitats de recerca i a les TIC en l'itinerari del nou Grau de Mestre de Primària; 4) nova enquesta a estudiants universitaris sobre usos de les TIC i sobre el plagi.

Marta FUENTES AGUSTÍ. *Estratègies de cerca a Internet: avaluació i intervenció*. Universitat Autònoma de Barcelona. mfuentes@uoc.edu Grup interuniversitari SINTE <http://www.sinte.es>

Resum. Considerant la lectura en línia com un dels elements vehiculadors de la qualitat de la cerca a la xarxa d'Internet. Breument pretenem fer un recorregut per la recerca duta a terme sobre les estratègies que utilitzen els estudiants de quart d'ESO en les seves cerques d'informació a Internet, els resultats obtinguts i les accions que hem iniciat des de diversos àmbits.

Francina MARTÍ. *Ctrl+C/Ctrl+V o llegir la credibilitat*. Professora de llengua catalana d'IES, formadora al Departament d'Educació CIREL, GenCat. fmarti1@xtec.cat

Resum: Durant una llicència d'estudis, vaig elaborar uns materials per ajudar a llegir en línia als estudiants de secundària (<http://www.llegir.net/>) a més d'iniciar algunes recerques d'estudi de cas. Presentaré diverses experiències d'activitats d'aula per ensenyar a llegir críticament en línia. Bloc: <http://blocs.xtec.cat/elblocdelafrancina/>

Mireia RIBERA TURRÓ. *La lectura digital accessible per a cecs*. Departament de Biblioteconomia i Documentació, Universitat de Barcelona. ribera@ub.edu

Resum: Descripció de com llegeixen els documents digitals les persones cegues, sobretot amb l'ajut de sintetitzadors de veu com JAWS. Estratègies de lectura d'aquest col·lectiu i prestacions que ofereixen les eines disponibles: lectura seqüencial, navegació, cerca i lletreig. Accessibilitat dels formats digitals més estesos en la publicació digital (HTML, PDF i DAISY): possibilitats, avantatges i inconvenients. Aspectes externs que afecten l'accessibilitat com l'estandardització, l'adopció industrial, el cost i temps d'edició. Com a solució per garantir una accessibilitat digital real per a cecs proposem els fluxos d'edició multicanal adaptables i els documents multimodals. Web: <http://bd.ub.es/pub/ribera/>

José Luis RODRÍGUEZ ILLERA i Marc FUERTES. *Transformant textos per a millorar la lectura*. Departament de Teoria i Història de l'Educació, Universitat de Barcelona i Universitat de Vic. jllrodriguez@ub.edu; marcfuertes@gmail.com

Resum: Es presenta un sistema per a crear textos/llibres electrònics (Lektor) amb possibilitats d'adequació dels mateixos amb fins educatius. El sistema permet que autors i lectors anotin els textos, incloent components multimèdia i de navegació, així com el disseny d'activitats prèvies i posteriors a la lectura.

Glòria SANZ PINYOL. *Fotologs adolescents, imatges i textos per mostrar-se i comunicar-se*. Professora de secundària i formadora de professorat, vinculada al Grup Literacitat crítica (UPF) gsanzpi@telefonica.net

Resum: Els fotologs ocupen un lloc clarament destacat entre les pràctiques lletrades vernacles dels adolescents a internet. Probablement, podem afirmar que es tracta del gènere digital no sincrònic més utilitzat entre els joves de 13 a 15 anys. En aquesta intervenció presentaré alguns exemples de l'ús que un grup d'alumnes de 4t d'ESO fa d'aquest tipus de comunicació multimodal i comentaré algunes de les primeres constatacions d'un projecte de recerca més ampli, titulat *Escriptura jove a la xarxa*.

Marta TORRES i VILATARSANA. *Marques d'oralitat en els xats*. Lingüista.

marta.torres.vilatarsana@gmail.com

Resum: Quins trets convergeixen o divergeixen entre els xats i les converses orals? Des de la perspectiva de l'Anàlisi del Discurs de la Comunicació Mediada per Ordinador, presentaré els resultats d'una recerca sobre les marques d'oralitats de diversos xats escrits per adolescents, i els compararé amb mostres de discursos equivalents, no electrònics. Web: <http://perso.wanadoo.es/mtorres/>

Consideracions:

- Tindreu 30 minuts que podeu organitzar com vulgueu: només exposició, demo pràctica, exposició + debat. L'organització només controlarà el temps total.
- Per a fer la jornada més productiva suggerim a tots (que no imposen...) amb cada presentació inclogui: a) objectius de recerca; b) 5 referències bibliogràfiques bàsiques del seu camp; c) mètodes emprats; d) resultats obtinguts; e) altres consideracions.
- No hi haurà, en principi, cap edició del material. Esperem que cada ponent pugui presentar un petit *hand-out* o una presentació amb *powerpoint* que es pugui lliurar als assistents (o penjar a la web a disposició de tots els interessats). Podem parlar de possibles col·laboracions en el futur.
- Tindreu a la vostra disposició un ordinador, un canó i una pantalla, amb connexió a Internet, àudio i vídeo.
- Podem fer fotocòpies si ens les doneu abans: el mateix dia, però amb antelació...
- Podeu fer la presentació en la llengua que vulgueu.
- No farem certificats de cap mena, ni com a ponent ni com a assistent.
- Són unes jornades per a investigadors, de manera que esperem només persones que treballin en aquest camp de recerca. Podeu invitar qui vulgueu i enviarem el programa a les persones que hi ha mostrat interès, però no farem publicitat general.